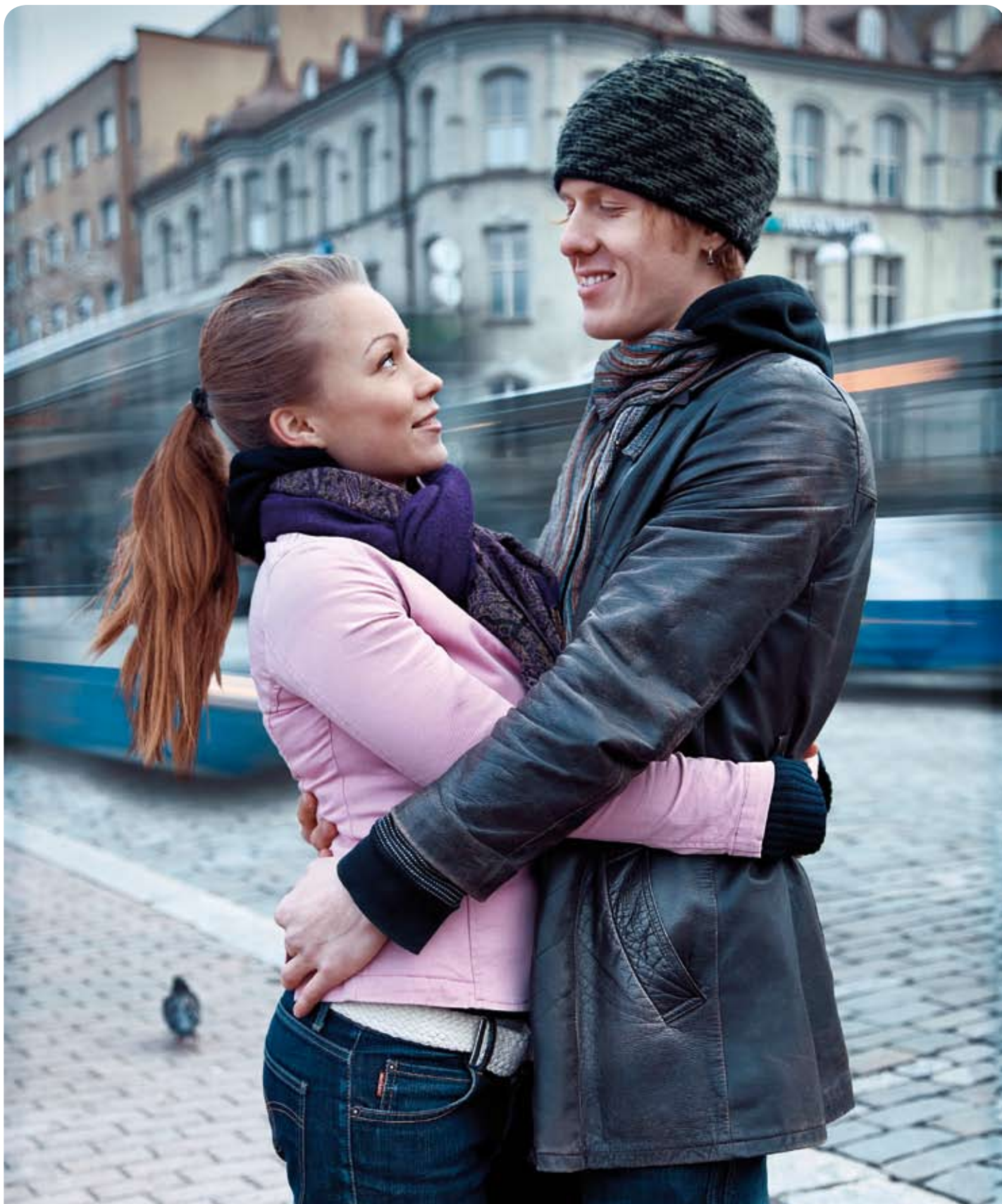

Kertomus vuoden 2009 toiminnasta.

KERTOMUS VUODEN 2009 TOIMINNASTA

Joukkoliikennepäällikön katsaus	3
Joukkoliikennejärjestelmä ja -organisaatio	4
Liikennemuutokset	5
Linjasto 10.8.2009	6
Teisko-Aitolahti -alueen liikenne	8
Palveluliikenne	9
Matkaliput	10
Seutulippujärjestelmä	12
Joukkoliikenne yhdyskuntalautakunnassa	13
Matkakortti- ja informaatiojärjestelmät	14
Tiedotus ja markkinointi	15
Tilinpäätös 2009	16
Tilattu sopimusliikenne	18
Tilastoja	19
Yhteystiedot	20

JOUKKOLIIKENNEPÄÄLLIKÖN KATSAUS

Toimintakertomusvuoden 2009 lopussa, 3.12.2009, astui uusi kansallinen joukkoliikennelaki voimaan samanaikaisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston ns. palvelusopimusasetuksen kanssa. Palvelusopimusasetuksessa säädetään toimenpiteistä ja menettelytavoista, joita viranomaisten on sovellettava turvautessaan kansalaisille riittävät, laadukkaat ja varmat julkisen henkilöliikenteen palvelut. Kansallinen joukkoliikennelaki uudistettiin palvelusopimusasetuksen voimaantulon johdosta. Lain tavoitteena on joukkoliikenteen käytön lisääminen keskeisillä kaupunkiseuduilla.

Uusi joukkoliikennelaki ja palvelusopimusasetus merkitsevät suurta muutosta joukkoliikenteen toimialalle Suomessa. Lyhyellä aikajänteellä lakimuutoksen vaikutukset ovat Tampereella vähäisiä, koska meillä joukkoliikennepalvelut on pääosin järjestetty palvelusopimusasetuksen mukaisesti. Seudullisesta näkökulmasta asialla on enemmän vaikutusta. Seudullisen liikenteen linjaliikenneluvat muuttuivat heti siirtymäkauden liikennöintisopimuksiksi, ja ovat voimassa Tampereen seudulla merkittäviltä osin vuoden 2014 kesään saakka. Teiskon alueen linjaliikenneluvat muutettiin yhdyskuntalautakunnan päätöksellä kestämään kesään 2011 asti.

Seudullinen näkökulma oli vahvasti esillä joukkoliikenteen kehittämisessä vuonna 2009. Seudullisen joukkoliikenteen järjestämistä selvitti TKL:n toimitusjohtaja Matti Rainio lähes koko kertomusvuoden. Selvitysmies päätyi vuoden lopulla esittämään Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikenteelle yhteistä toimivaltaista viranomaisena niin, että Tampereen kaupunki toimisi joukkoliikenneasioissa vastuukuntana kuntien kesken tehtävän yhteistyösopimuksen mukaisesti. Päätöksentekoa varten perustettaisiin seudullinen joukkoliikennelautakunta. Selvitysmies esitti, että toiminta voisi alkaa 1.1.2011, jotta lähivuosina odottaviin muutoksiin ehditään valmistautua.

Vuonna 2009 joukkoliikenteen matkustus säilyi edellisen vuoden tasolla. Tilastoihin jäi kuitenkin pieni miinusmerkkinen kasvuluku, joka selittyy lähinnä vertailuvuonna olleesta karkauspäivästä ja suuremmasta arkipäivien lukumäärästä. Talouden

taantuma ja kasvanut työttömyys vähensivät kulkemista Tampereella ja varmasti keväällä tehdyllä taksankorotuksellakin oli oma vaikutuksensa matkustajamääriin.

Syksyllä 2009 lisättiin liikennettä. Uusi linja 11 aloitti 20 minuutin vuorovälillä arjen työmatkaliikenteessä Kalkusta Härmälään. Linjan 11 reitti poikkeaa linjan 1 reitistä vain lännessä, jossa Kalkun ja Kaarilan väli liikennöidään Nokian maantien kautta. Uutena linjana käynnistyi myös linja 37 Leinolasta Keskustorille. Aikaisemmin muutamia koululaisvuoroja ajanut K37 laajennettiin arkipäivisin puolen tunnin vuorovälillä liikennöiväksi linjaksi. Lisäksi tehtiin pienehköjä tarkistuksia linjastoon ja merkittävänä palvelutason parannuksena useille runkolinjoille lisättiin keskipäivän tarjontaa.

Tampereen joukkoliikenteen sopimusliikennöitsijöiden määrä lisääntyi elokuussa yhdellä, kun Länsilinjat Oy aloitti linjan 2

liikennöinnin Rauhaniemen ja Pyynikintorin välillä. Saman kilpailukierroksen yhteydessä TKL:ltä siirtyi Väinö Paunu Oy:n liikennöimäksi linja 15 Kaukajärveltä Keskustorille. Kilpailutetun liikenteen osuus koko liikenteestä oli loppuvuoden tilanteessa lähes 15 prosenttia.

Uuden maksujärjes-

telmän rakentaminen jatkui tiiviinä koko vuoden 2009. Kertomusvuonna uusittiin jälleenmyyjien laitteistot ohjelmointiin ja tiedonsiirtoratkaisuineen. Uuden reaaliaikaisen informaatiojärjestelmän osalta edettiin hankintapäätökseen, joka tehtiin 4.11.2009 ja toteuttajaksi valittiin Logica Suomi Oy.

Kaupunkiseudun yhdyskuntarakenteen rakennesuunnitelma 2030 saatiin lähes valmiiksi päätöksentekoa varten kertomusvuoden loppuun mennessä. Rakennesuunnitelmassa kaupunkiseudun kasvu ohjataan keskustoihin ja joukkoliikennekäytävien varsille nykyistä yhdyskuntarakennetta eheyttämällä. Joukkoliikennejärjestelmä perustuu bussi-, lähijuna- ja raitiotieliikenteen yhdistelmään. Ilmastovaikutuksiltaan rakennesuunnitelma hillitsee nykytrendin mukaista päästökehitystä.

Mika Periviita
Joukkoliikennepäällikkö

JOUKKOLIIKENNEJÄRJESTELMÄ JA -ORGANISAATIO

Tampereen joukkoliikenne toimii tilaaja-tuottaja -periaatteen mukaisesti. Tilaajayksikkönä toimii kaupunkiympäristön kehittämisen prosessiin sijoittunut joukkoliikenneyksikkö. Tampereen joukkoliikennepalvelut toteutetaan pääosin ostoliikenteenä. Ostoliikennettä täydentää yhteistariffiliikenne, millä tarkoitetaan menettelyä, jossa seudullinen liikenne sopimuksen mukaisesti noudattaa kaupungin alueella kaupungin määrittelemiä tariffeja.

Pääosan ostoliikenteestä, noin 90 % , tuotti kertomusvuonna Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitos. Kertomusvuonna linjoja 7 ja 27 liikennöi Veolia Transport Tampere Oy, linjaa 10 liikennöi Väinö Paunu Oy ja linjan 32 liikenteen tuottajana toimi Tilausliikenne Atro Vuolle Oy. Syksyllä 2009 linjan 15 liikennöintivastuu siirtyi kilpailutuksen jälkeen Väinö Paunu Oy:lle ja linja 2 Länsilinjat Oy:lle. Ostoliikenne hankitaan ns. bruttokustannusperiaatteella eli tuottajille maksetaan korvaus liikennöinnistä tilaajan pitäessä lipputulot.

Yhteistariffiliikenteessä ovat mukana seutuliikenneoperaattorit Väinö Paunu Oy, Länsilinjat Oy, Veolia Transport Tampere Oy, Helmikkala Ky, Luopioisten Linja Oy sekä Valkeakosken Liikenne Oy. Seutuliikenneoperaattorit eivät saa lipputulojen ja lippu-tuen lisäksi muuta korvausta Tampereen kaupungilta.

Tampereen kantakaupungissa liikennöidään arkisin palveluliikennettä, joka on tarkoitettu huonosti liikkumaan pääseville

ja liikuntaesteisille. Palveluliikenteen 17 pikkubussin palvelu ostetaan kuudelta yksityiseltä yrittäjältä. Palveluliikenteessä noudatetaan kaupungin joukkoliikenteen tariffeja.

Teisko-Aitolahti -alueella Tampereen kaupunki tekee kokonaisvaltaista yhteistyötä haja-asutusalueen henkilöliikenteen järjestämisessä. Mukana ovat joukkoliikenteen lisäksi alueen bussi- ja taksiryttäjät sekä sivistys- ja hyvinvointipalvelut sekä logistiikka. Alueella noudatetaan kaupungin joukkoliikenteen tariffeja.

Tampereella joukkoliikenteen käyttömenoista noin neljännes katetaan verovaroin. Tämän subvention avulla ylläpidetään kattavat joukkoliikennepalvelut ja edulliset lipunhinnat koko kaupungissa. Joukkoliikenteessä tehtiin Tampereella vuonna 2009 noin 29 miljoonaa matkaa.

Joukkoliikenteen tilaajan tehtävät

Joukkoliikenteen tilaajayksikön tehtäviin kuuluu linjojen ja reittien suunnittelu, aikataulujen ja autokiertojen suunnittelu, clearing eli rahanjako yhteistariffiliikennöitsijöiden kesken, lippujen myyntiverkosto, tariffisuunnittelu sekä joukkoliikenteen yleinen tiedotus ja markkinointi. Lisäksi tilaajayksikkö hankkii joukkoliikenteen, arvioi joukkoliikennetarvetta ja sen kehitystä, ohjaa rahastus- ja informaatiojärjestelmien kehitystä sekä kehittää ja koordinoi seudullista joukkoliikenneyhteistyötä.

Tilaajaryhmä Kaupunkiympäristön kehittämisen organisaatio

Kaupunkiympäristön kehittäminen					
Risto Laaksonen					
Katu-, liikenne- ja vihersuunnittelu	Maankäytön suunnittelu	Rakentaminen ja kunnossapito	Viranomais-palvelut	Palvelupiste Frenckell	Joukkoliikenne
					Joukkoliikennepäällikkö Mika Periviita
					Olli Kanerva Juha-Pekka Häyrynen Juha Kortteus Tanja Lehtonen Maiju Lieskivi Miia Nieminen Hanne Tamminen

LIIKENNEMUUTOKSET

Liikennemuutokset 1.6.2009

Linja 2 liikennöi talvikauden aikatauluilla eli vuorotarjonta parani edellisestä verrattuna.

Linja 3 liikennöi uutta reittiä 1.2.2009 alkaen.

Linja 4 palasi liikenteeseen kesäajaksi.

Linjat 19 ja 24 liikennöivät myös kesällä.

Linjalle 29 lisättiin vuoroja ja parannettiin täsmällisyyttä.

Linjat 14 ja 20 liikennöivät vain arkisin.

Linjat Y34, Y35, 39, K12, K13, K18 ja 37 olivat kesäkauden poissa liikenteestä.

Vuorotarjontaa supistettiin edellisestä tapaan kysyntää vastaavaksi.

Juhannusaattona liikenne loppui noin kello 14 ja juhannuspäivänä liikennöitiin supistetusti kello 13.30 - 24.

Liikennemuutokset 10.8.2009

Uusi linja 11 alkoi liikennöidä Kalkusta Raholan kautta Härmälään.

Linja 19 siirtyi liikennöimään Luhtaankatua Pappilan alueen läpi.

Linja 24 siirtyi aamupäivisin liikennöimään Hervannasta keskustan suuntaan Insinöörinkadun kautta.

Linja 37 muutettiin koululaislinjasta tavalliseksi arkipäivisin liikennöitäväksi linjaksi.

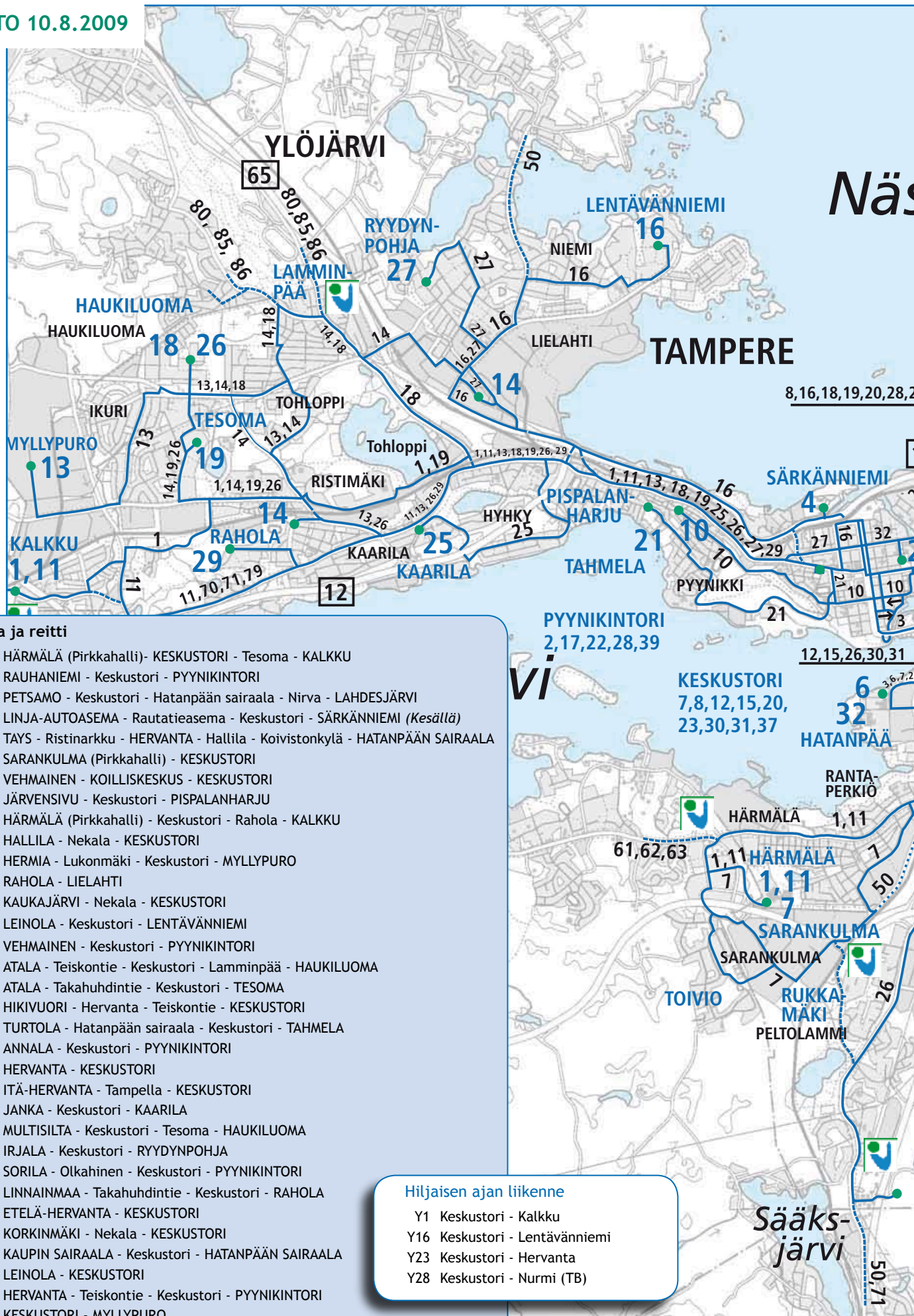
Hiljaisen ajan liikenteen linja Y26 lakkautettiin, ja sen korvasivat linjat 1 ja 26.

Linjoilla 1, 6, 18, 19, 26, 29 ja 30 lisättiin vuorotarjontaa.

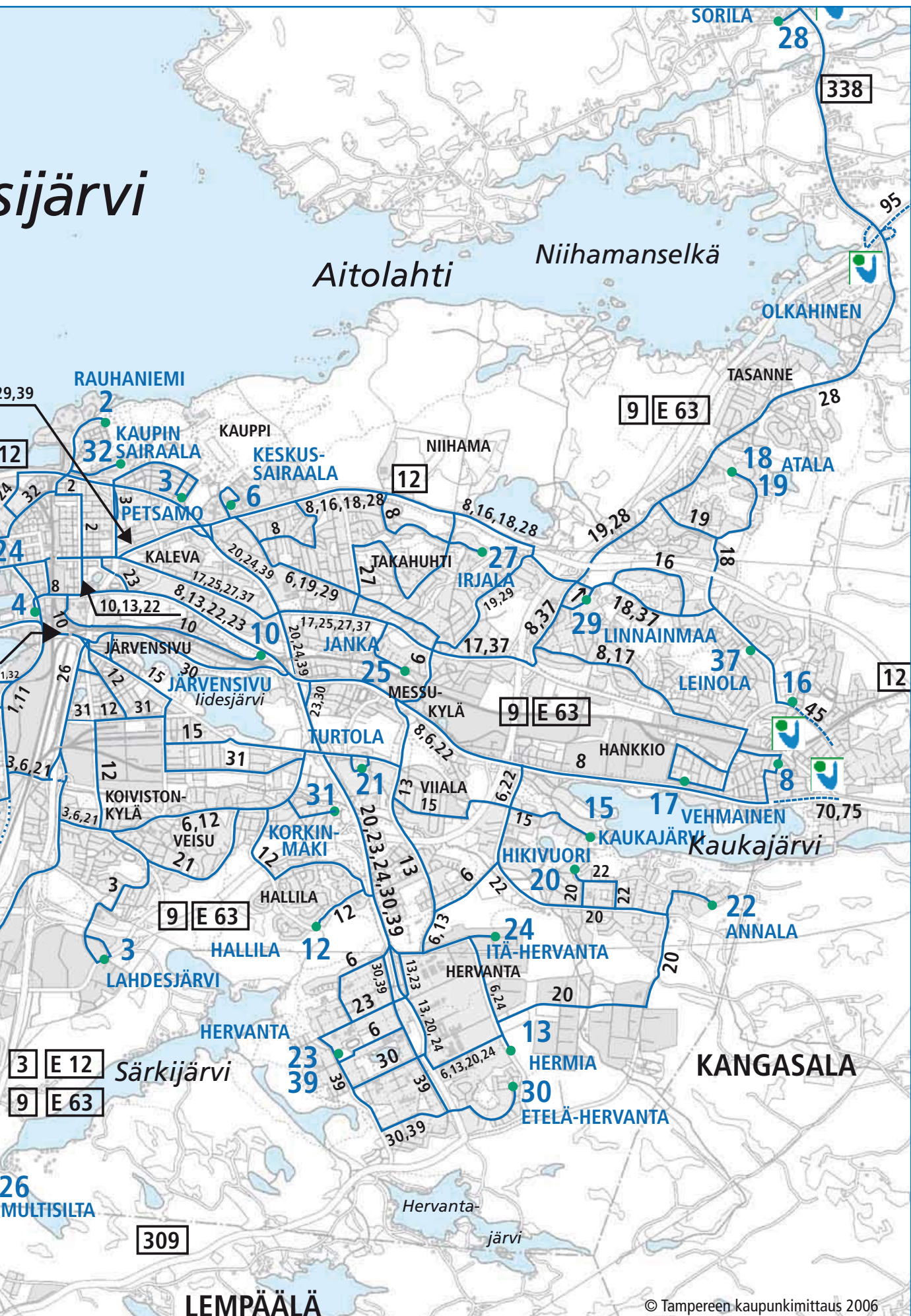
Linjojen 2 ja 15 liikennöinti siirtyi kilpailutuksen myötä TKL:lta Länsilinjat Oy:lle ja Väinö Paunu Oy:lle.

LINJASTO 10.8.2009

sijärvi

TEISKO-AITOLAHTI -ALUEEN LIIKENNE

Teisko-Aitolahti-alueen henkilöliikennettä on suunniteltu ja toteutettu vuodesta 2000 lähtien yhtenä kokonaisuutena sisältäen linja-auto- ja liityntäliikenteen sekä asiointiliikenteen ja koulukuljetusten organisoinnin. Käytännön työ tehdään tiiviissä yhteistyössä kaupungin hallintokuntien sekä Teiskossa liikennöivien liikenneyritysten kesken. Alueen henkilöliikenteen ja -kuljetusten rahoituksesta vastaavat joukkoliikenneyksikkö ja perusopetus. Käytännön työ on tehty Tampereen Logistiikka Liikelaitoksessa.

Teiskon henkilöliikenteen järjestämiseen kuuluvat tehtävät:

- Linja-autoliikenteen reitit ja aikataulut tarkistetaan ja suunnitellaan yhteistyössä perusopetuksen ja Veolia Transport Tampere Oy:n kanssa.
- Linjaliikenteen ostettavat vuorot tarkistetaan kaksi kertaa vuodessa yhdessä yrittäjän kanssa.
- Monipalveluliikenteen pikkubussien liikennöinnin suunnittelu ja talousvastuu. Liikenne ostetaan yksityisiltä yrittäjiltä. Liikenne Ruokonen Oy liikennöi Kämenniemen pohjoispuolisella ja Aitolahden Monipalvelu Kämenniemen eteläpuolisella alueella. Autoilla hoidetaan koulukuljetuksia, asiointi-palveluliikennettä sekä puhtaasti linjaliikennettä. Kouluvuoden aikana on mahdollista matkustaa koulukuljetusten yhteydessä auton kapasiteetin niin sallissa. Pikkubusseissa matka maksetaan Tampereen matkakortilla tai rahalla. Käyttö on tarkoitettu kaikille.
- Taksatuet. Teisko-Aitolahti-alueella on voimassa kaupungin edullinen tariffi. Tämän seurauksena bussiyrittäjälle korvataan Sorilan pohjoispuolisista matkoista ns. tasataksakorvaus. Korvaus on sidottu Linja-autoliiton sarjalipputaksaan. Tasataksakorvausta maksetaan luontokoulun, peruskoulun ja muun matkustamisen matkoista.
- Teisko-Aitolahti-alueen aikataulujen teko ja jakelu alueen kaikkiin talouksiin 2 kertaa vuodessa.

Rahan käyttö v. 2009

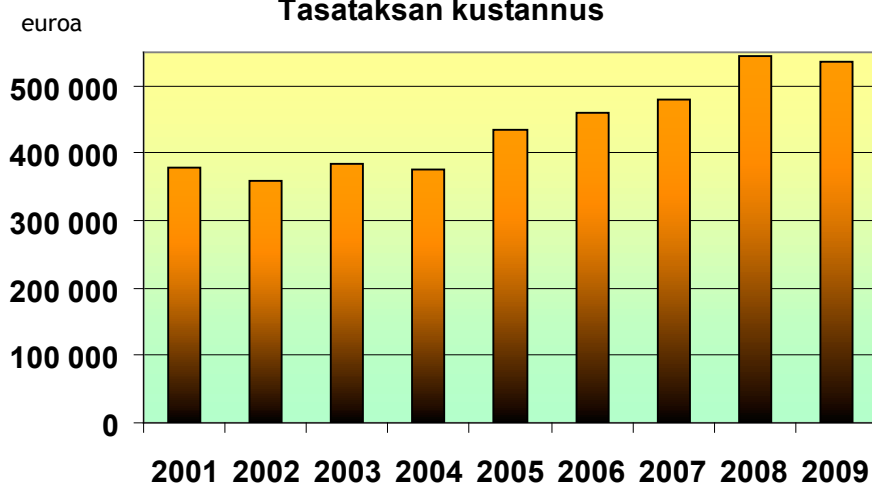
	euroa
Linja-autoliikenteen osto	107 054
<i>Kasvua edellisestä vuodesta 8,7 %</i>	
Monipalveluliikenne	116 861
<i>Vähennystä edellisestä vuodesta 4,6 %</i>	
Aikataulut	5 439
<i>Vähennystä edellisestä vuodesta 16,2 %</i>	
Yhteensä	906 029
<i>Vähennystä edellisestä vuodesta 1,4 %</i>	

Teisko-Aitolahti alueen henkilöliikenteen menot vähenivät 1,4 %. Tähän vaikutti perusopetuksen koulumatkoissa tapahtunut 14 % vähennys. Muut tasataksakorvauksen matkat vähenivät 1,7 %. Vuoden 2009 aikana ei toteutettu Linja-autoliiton taksanerotusta, mutta kaupungin tariffimuutoksilla 4.5.2009 on ollut tuloja kasvattava vaikutus. Luontokoulun matkustajamäärä kasvoi yli 20 %.

Monipalveluliikenteen kustannus oli edelliseen vuoteen verrattuna 4,6 % pienempi. Tämä johtui ajopäivien lukumäärästä, 2 kolme vähemmän.

Linja-autolla hoidettavan ostoliikenteen kustannus nousi 8,7 %. Tähän vaikutti vielä vuonna 2008 tehty kilometrihinnan tarkistus. Ostohinta on arkisin 1,27 ja lauantaisin sekä pyhinä 1,39 €/km. Vertailun vuoksi pikkubussiliikenteen ostohinta koulukuljetuksissa on 1,78 ja 2,00 €/km.

Tasataksan kustannus

Tasataksakorvaus

	euroa
Muut matkat = yleinen	536 946
Peruskoulu	108 671
Luontokoulu	31 058
Yhteensä	676 675*
<i>Vähennystä edelliseen vuoteen -2,2%</i>	

Palveluliikenne jatkoi vuonna 2009 aikaisemmilta vuosilta erinomaiseksi todetulla toimintamallilla. Palveluliikenne on ikäihmisten kotona asumisen tukimuoto. Palveluliikenne toimii tutun lähiympäristön alueella ja sen avulla pyritään tarjoamaan mahdollisuus omatoimiseen liikkumiseen ja päivittäiseen asiointiin kodin lähellä. Palveluliikennettä liikennöidään arkisin maanantaista perjantaihin kello 8.30 - 14.30/15.00 välisenä aikana. Kaikkiaan palveluliikenne toimii 16 alueella yhteensä 17 pikkubussin voimin.

Palveluliikenne toimii pääosin kutsusta. Asiakkaat tilaavat matkan suoraan autosta tai nousevat kyytiin alueella olevista aikataulupisteistä. Ainoastaan kahdella alueella (PALI 6 ja 11) on linjamainen rakenne, mutta näihin reitteihin voidaan tehdä pieniä poikkeuksia asiakastilausten mukaisesti.

Palveluliikenne jatkui edelleen eri toimijoiden yhteistyönä. Tilaajaryhmän ikäihmisten hyvinvoinnin palvelut vastasi kustannuksista ja avopalvelujen kotihoito avustajien järjestämisestä autoihin. Tampereen Logistiikka Liikelaitos vastasi suunnittelusta, seurannasta, tiedotuksesta, markkinoinnista eli koko käytännön toiminnasta. Asiakaspalvelun ja neuvonnan hoitivat Ikäpiste-Kotitori sekä Palvelupiste Frenckell.

Palveluliikenteen liikennöintiin tehtiin muutoksia syyskuusta alkaen. Suurimmat muutokset koskivat palveluliikenne (PALI) 6 aikatauluja sekä PALI 7:n ja 14:n ajojärjestelyjä Linnainmaalla Koilliskeskuksen liikekeskuksiin liittyen.

Palveluliikenteessä noudatetaan kaupungin joukkoliikenteen

tariffeja. Matka maksetaan käteisellä tai Tampereen matkakortilla. Matkoista 91,3 % maksettiin matkakortilla ja 3,5 % käteisellä. Pyörätuoleja ja saattajia oli 1,4 % ja kotihoidon sauna- ja virkakuljetuksia sekä päiväkeskuskuljetuksia oli 1,4 %. Muita, kuten vaihto- ja vapaalippumatkoja oli 2,3 %.

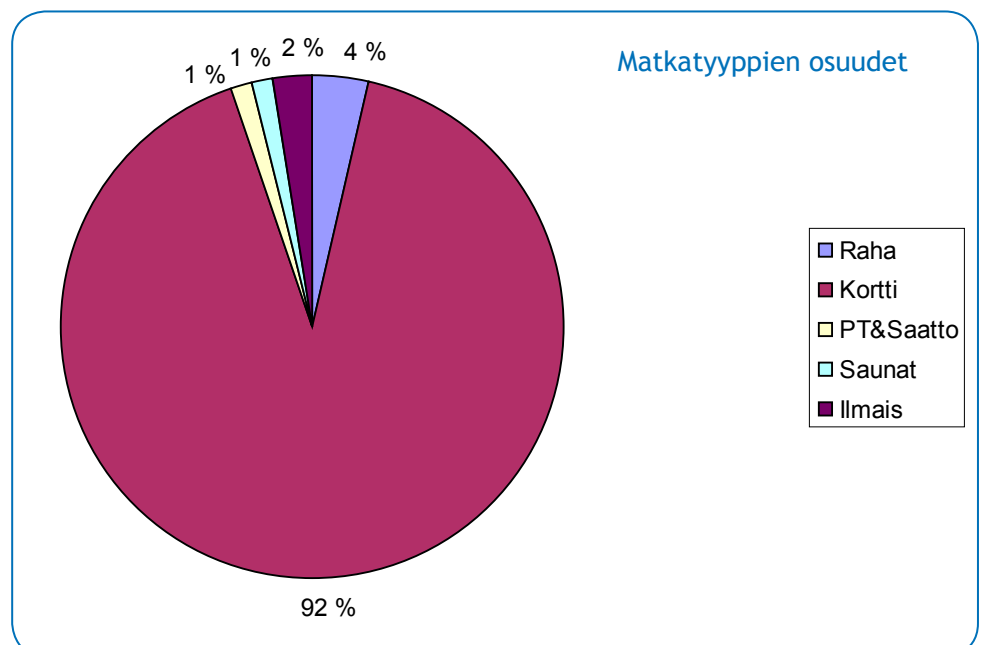
Kaikkiaan vuonna 2009 tehtiin 186 749 matkaa. Matkustajamäärä laski edellisvuodesta 7,8 %. Asiakaskunnan psyykkinen ja fyysinen kunto on laskenut, mikä näkyy apuvälineiden sekä avustamistarpeen lisääntymisenä. Avustajapäiviä jäi puuttumaan 264, mikä osaltaan vaikuttaa matkustajamäärään. Puhelintilauksia tehtiin noin 46 000 ja terveystilauksia yli 15 000.

Palveluliikenteen kustannukset vuonna 2009 olivat:

- liikenteen osto 938 413 €
- muut kulut, markkinointi, esitteet, suunnittelu, seuranta, autopuhelimet jne. 58 513 €
- lipputulot 125 953 €
- nettokustannukset 870 973.

Vuoteen 2008 verrattuna nettokustannukset kasvoivat 2,7 %, joka selittyy liikenteen ostojen kasvamisella (1,6 %) ja lipputulojen vähentymisellä (7,9 %). Lipputulojen vähenemiseen vaikutti v. 2008 toteutettu taksatuen poisto (veteraanit).

Yksikkökustannukset liikenteen osalta olivat 4,35 €/matka ja kokonaisuudessaan 4,66 €/matka. Yksikkökustannukset kasvoivat vuoteen 2008 verrattuna liki 50 senttiä/matka, mikä selittyy suurelta osin matkustajamäärän vähenemisellä.

MATKALIPUT

Tampereen joukkoliikenteessä on käytössä älykortteihin perustuva matkakorttijärjestelmä. Kortti hankitaan joukkoliikenteen asiakaspalvelusta. Kertomusvuonna matkakortista perittiin 6,70 euron suuruinen pantinluonteinen maksu. Matkakorttien latauspaikkoja oli joukkoliikenteen asiakaspalvelupisteen lisäksi vuoden lopussa 48. Kertomusvuoden aikana matkakortteja oli aktiivikäytössä yhteensä noin 151 000 kpl.

Tampereen matkakortti on käytössä yhteistariffi-, seutu-, palvelu- ja Teiskon monipalveluliikenteessä. Lisäksi matkakortilla voi maksaa sisäänpääsyn uimahalleissa ja sakkomaksut kirjastoissa. Kirjaston varaus- ja sakkomaksut voi maksaa konvertoimattomalla (vanha tietosisältö) matkakortilla 3.6.2009 lähtien. Erillisestä hakemuksesta matkakortti toimii myös kirjastokorttina. Matkakortin lisäksi on käytössä paperi- ja pahvilippuja (esim. kertaliput) sekä kontaktiton (etäluettava) matkailijalippu. Yhteistariffiliikenteen busseissa käyvät myös Matkahuollon kortit, jos niihin on ladattu Tampereen kaupunkialueella matkustamiseen oikeuttava lipputuote (esim. kaupunkiseudun seutulippu).

Aikuisten ja nuorten arvolippuun ladataan matkakortille 20 euroa tai sen kerrannaisia ja lasten arvolippuun 10 euroa tai sen kerrannaisia. Nuoret ja opiskelijat saivat 25 prosentin alennuksen arvolipulla 3.5. asti ja 27 % alennuksen 4.5. alkaen aikuisten lipun hinnasta. Kausilipuilla nuorten ja opiskelijoiden alennus oli 31.8. asti 25 % ja 1.9. alkaen 32 %. Lasten alennus on 50 prosenttia aikuisten lipun hinnasta.

IKÄRAJAT

Aikuiset	yli 20-vuotiaat
	1.9. alkaen yli 25-vuotiaat
Nuoret	12 - 19-vuotiaat
	1.9. alkaen 12-24 -vuotiaat
Lapset	alle 12-vuotiaat

6-vuotiaat ja sitä nuoremmat ovat oikeutettuja ilmaiseen matkaan maksavan matkustajan mukana.

KERTALIPUT

Aikuiset ja nuoret	2,00 €
Lapset	1,00 €
Yövuorolisä	2,00 €

ARVOLIPUT

Yhden matkan hinta

Aikuiset	1,40 €
Nuoret	1,05 €
Opiskelijat	1,05 €
Lapset	0,70 €
Seniorit, klo 9.00-14.00	0,70 €
Veteraanit	ilmainen matkustusoikeus kaupunkiseudulla

Kaupunginvaltuuston päätöksellä kaikki 65 täyttäneet tamperelaiset (seniorit) saavat matkustaa puoleen hintaan klo 9-14. Tamperelaiset rintamatunnuksen omaavat veteraanit saavat kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti matkustaa maksutta ilman aikarajoitusta. Myös kangasalalaisilla ja ylöjärveläisillä veteraaneilla on ilmainen matkustusoikeus Tampereella, Kangasalla, Ylöjärvellä, Lempäälässä, Nokialla ja Pirkkalassa.

Tampereella vakituisesti asuvat yli 20-vuotiaat yliopistossa, korkeakoulussa, ammatillisessa oppilaitoksessa tai lukiossa opiskelevat opiskelijat, joiden opiskelu on päätoimista, voivat ostaa opiskelijalipun. Yli 30-vuotiaille opiskelijoille opiskelija-alennus myönnetään, jos he voivat esittää voimassa olevan opintotukipäätöksen. Matkakortille opiskelija voi latauttaa joko 30 vuorokauden lipun, arvolipun tai molemmat.

Vuoden 1997 huhtikuussa käyttöön otettu Tampereen kaupunkiseudun seutulippu oli käytössä myös kertomusvuonna. Henkilökohtainen seutulippu on voimassa 30 vuorokautta, ja sitä myydään vain seutulippukuntien (Tampere, Nokia, Ylöjärvi, Kangasala, Lempäälä, Pirkkala) asukkaille.

Syyskuun alusta tehtiin muutoksia ikäryhmiin aikuisten, nuorten ja opiskelijoiden kohdalla. Nuorten ikäryhmään kuuluvat nyt 12-24-vuotiaat (aiemmin 12-19-vuotiaat), ja aikuisten ja opiskelijoiden ikäryhmään yli 25-vuotiaat (aiemmin yli 20-vuotiaat).

KAUSILIPUT

30 vuorokautta	
Aikuiset	44,00 €
Nuoret	33,00 €
Opiskelijat	33,00 €
Lapset	22,00 €
90 vuorokautta	
Aikuiset	115,00 €
180 vuorokautta	
Aikuiset	220,00 €
Työmatkalippu 30 vrk/50 matkaa	38,00 €
Seutulippu	
kangasalalaiset, lempääläläiset, nokialaiset, tamperelaiset, ylöjärveläiset	73,00 €
pirkkalalaiset	55,00 €

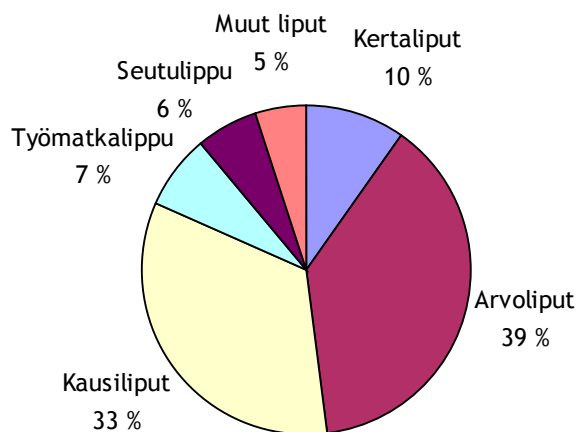
MATKAILIJALIPUT

	1. vrk	lisävrk
Aikuiset	6,00 €	4,00 €
Nuoret	4,00 €	3,00 €
Lapset	3,00 €	2,00 €

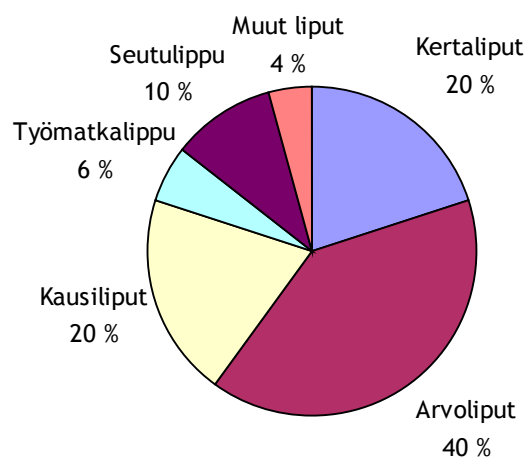
Nousut lipputyypeittäin 2009

	Sopimusliikenne	Palveluliikenne	Käyttökorvaus- liikenne	Kaikki yhteensä	%-osuus
Kertaliput	2 618 097	9 221	218 247	2 845 565	9,7
Arvoliput	10 230 179	167 855	848 680	11 246 714	38,4
Kausiliput	8 959 551	6 562	834 438	9 800 551	33,4
Työmatkalippu	1 946 594	2 021	202 546	2 151 161	7,3
Seutulippu	1 051 731	139	750 135	1 802 005	6,1
Muut liput	1 239 315	4 154	216 738	1 460 207	5,0
	26 045 467	189 952	3 070 784	29 306 203	100,0

KAIKKI NOUSUT LIPPUTYYPEITTÄIN

KAIKKI LIPPUTULOT LIPPUTYYPEITTÄIN

Taksamuutokset

Päivämäärä	Lipputuote	Vanha hinta	Uusi hinta
1.1.2009	Seutulippu (Kangasalan, Nokian, Tampereen, Lempäälän, Ylöjärven asukkaat)	70 €	73 €
4.5.2009	Kertalippu (aikuiset, nuoret)	2,00 €	2,50 €
	Arvolippu (aikuiset)	1,40 €	1,50 €
	Arvolippu (lapset, seniorit)	0,70 €	0,75 €
	Arvolippu (opiskelijat, nuoret)	1,05 €	1,10 €
	Yövuorolisä	2,00 €	2,50 €
1.9.2009	Kausilippu 30 vrk (nuoret, opiskelijat)	33 €	30 €

SEUTULIPPUJÄRJESTELMÄ

Seutulippu on seutulippualueeseen kuuluvien kuntien ja valtion tukema edullinen lipputuote. Seutulipulla voi matkustaa lipun voimassaoloaikana rajattomasti kaikissa seutulippualueella liikennöivissä busseissa sekä vaihtaa bussista toiseen täysin vapaasti. Seutulippuun ostetaan matkustusoikeutta 30 vuorokauden erissä. Tampereen kaupungin seutulippukustannukset olivat vuonna 2009 noin 842 000 euroa, johon kaupunki sai valtiontukea noin 410 000 euroa.

Tampereen kaupunki on mukana neljässä seutulippualueessa.

Tampereen kaupunkiseudun seutulippu

Tampereen kaupunkiseudun seutulipulla voi matkustaa rajattomasti lipun voimassaoloaikana vakiovuoroliikenteessä seutulippualueeseen kuuluvien kuntien (Kangasala, Lempäälä, Nokia, Pirkkala, Tampere ja Ylöjärvi) alueella. Seutulipun hinta tamperelaisille oli kertomusvuonna 73 euroa.

Tampereen itäinen seutulippu

Tampereen itäisellä seutulipulla voi matkustaa rajattomasti lipun voimassaoloaikana vakiovuoroliikenteessä seutulippualueeseen kuuluvien kuntien (Juupajoki, Jämsä, Kangasala, Keuruu, Mänttä, Orivesi, Pälkäne, Ruovesi, Tampere, Valkeakoski, Vilpula, Virrat) alueella. Tamperelaisille itäisen seutulipun hinta määräytyy pääasiallisen matkakohteen mukaan, ja hinta on 73-165 euroa.

Tampereen läntinen seutulippu

Tampereen läntisen alueen seutulipulla voi matkustaa rajattomasti lipun voimassaoloaikana vakiovuoroliikenteessä seutulippuun kuuluvien kuntien (Huittinen, Hämeenkyrö, Ikaalinen, Jämijärvi, Kihniö, Mouhijärvi, Nokia, Parkano, Pirkkala, Ruovesi, Tampere, Vammala, Virrat, Ylöjärvi ja Äetsä) alueella. Tamperelaisille lipun hinta määräytyy pääasiallisen matkakohteen mukaan, ja hinta on 73-150 euroa.

Etelä-Pirkanmaan seutulippu

Etelä-Pirkanmaan alueen seutulipulla voi matkustaa rajattomasti lipun voimassaoloaikana vakiovuoroliikenteessä seutulippualueeseen kuuluvien kuntien (Akaa, Kylmäkoski, Pirkkala, Punkalaidun, Tampere, Urjala, Valkeakoski, Vesilahti) alueella. Tamperelaisille lipun hinta määräytyy pääasiallisen matkakohteen mukaan, ja hinta on 71-114 euroa.

Vuonna 2009	Latauksien määrä		Matkojen määrä		Kunnan ja valtion subventio	
	vuosi	kk	vuosi	kk	yhteensä	eur/matka
Tampereen kaupunkiseudun seutulippu	13 649	1 241	771 316	70 120	620 378	0,80
Tampereen itäinen seutulippu	259	24	11 690	1 063	17 488	1,50
Tampereen läntinen seutulippu	921	84	37 655	3 423	80 959	2,15
Etelä-Pirkanmaan seutulippu	1 291	117	68 391	6 217	123 274	1,80
YHTEENSÄ	16 120	1 465	889 052	80 823	842 099	

Latauksien määrä/vuosi	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Tampereen kaupunkiseudun seutulippu	13 649	14 863	13 891	11 189	10176	8974
Tampereen itäinen seutulippu	259	255	196	237	219	220
Tampereen läntinen seutulippu	921	1 082	995	995	1098	995
Etelä-Pirkanmaan seutulippu	1 291	1 276	1 197	1 230	1136	1062
YHTEENSÄ	16 120	17 476	16 279	13 651	12 629	11 251

JOUKKOLIIKENNE YHDYSKUNTALAUTAKUNNASSA

Joukkoliikenteen järjestäminen ja kehittäminen sekä joukkoliikenteeseen liittyvät viranomaistoiminnot kuuluvat yhdyskuntalautakunnan toimivaltaan. Yhdyskuntalautakunnan puheenjohtajana toimi vuonna 2009 apulaispormestari Timo Hanhilahti.

Yhdyskuntalautakunnan tehtävänä joukkoliikenteen tilaajana on

- määrittää tarjottavat joukkoliikennepalvelut
- valita palveluille tuottajat
- rahoittaa palvelutuotanto
- vastata joukkoliikenteeseen liittyvästä viranomaistoiminnasta.

Kertomusvuonna yhdyskuntalautakunta hyväksyi 24. helmikuuta esityksen seutulippusopimusten irtisanomisajan lyhentämisestä yhdeksästä kuukaudesta kuuteen kuukauteen seutulipputyöryhmien ehdotuksen mukaisesti, ja merkitsi tiedoksi kaupunkiseudun lausunnon joukkoliikennelain luonnoksesta. Uudistuva lainsäädäntö edellytti myös seutulippujärjestelmän uudistamista vähintäänkin sopimusten osalta. Seutulippusopimusten irtisanomisajan lyhentämisellä vältettiin nykyisten seutulippusopimusten irtisanominen tilanteessa, jossa uusi sopimusmalli ei ollut valmis.

Joukkoliikenteen taksankorotuksia käsiteltiin 24. maaliskuuta. Kaupunginvaltuusto ilmaisi talousarviokäsittelyn yhteydessä tahtonaan, että se haluaa joukkoliikenteen taksamuutokset käsiteltäväkseen. Lautakunta esitti kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle aikuisten kertalipun ja arvolippujen taksankorotuksista 1.5. alkaen. Valtuusto päätti yhdyskuntalautakunnan esityksen mukaisesti muutettuna niin, että korotukset astuivat voimaan 4.5. alkaen.

Talvikauden 2009-2010 palvelutason lautakunta hyväksyi 21. huhtikuuta. Palvelutasoa parannettiin edelliseen talveen verrattuna. Merkittävimmät muutokset olivat uusien linjojen 11 ja 37 perustamiset. Vuorotarjontaa lisättiin useilla runkolinjoilla ja liikenteen porrastamista jatkettiin Kissanmaa-Takahuhti-Pappila-alueella sekä Raholassa.

Lautakunnan talousarviokokous pidettiin 22. syyskuuta. Samassa kokouksessa päätettiin tarjouskilpailun 1/2009 järjestämisestä. Kilpailukohteiksi päätettiin linjat 17, 20 ja 22.

Joukkoliikenteen informaatiojärjestelmän hankintapäätös tehtiin 4. marraskuuta. Järjestelmän toimittajaksi valikoitui tarjouskilpailun perusteella Logica Oy.

Uusi, 3.12. voimaantullut joukkoliikennelaki merkittiin tiedoksi 17. marraskuuta. Samassa kokouksessa tehtiin päätös palvelusopimusasetuksen noudattamisesta Tampereella. Uusi lainsäädäntö edellytti tätä päätöksentekoa.

Teiskon alueen linjaliikenneluvat muutettiin uuden lainsäädännön mukaisesti siirtymäkauden liikennöintisopimuksiksi 1. joulukuuta. Muutos tuli toteuttaa ennen uuden lain voimaantuloa 3. joulukuuta. Samassa kokouksessa keskusteltiin sähköpyörätuolien käyttökiellosta ja vastattiin vammaisneuvoston kirjeseen. Uuden kaluston tulee olla sähköpyörätuolien kuljettamiseen soveltuvaa ja vuoden 2009 aikana hankitun kaluston käyttöä suunnitellaan yhdessä vammaisneuvoston ja esteettömyysasiamiehen niin, että saadaan mahdollisimman kattavat joukkoliikennepalvelut myös sähköpyörätuolien käyttäjille.

Joukkoliikenteen ja liikennelaitoksen välinen tuotantosopimuksen 2008-2011 vuotta 2010 koskeva hintaliite hyväksyttiin 15. joulukuuta. Samassa kokouksessa päätettiin tarjouskilpailun 1/2009 ratkaisusta. Tarjouskilpailun voitti Väinö Paunu Oy:n ja Länsilinjat Oy:n muodostama yhteenliittymä.

Vuoden viimeisessä kokouksessa 29. joulukuuta lautakunta päätti käyttökorvausliikenteen clearing-sopimuksesta. Tällä sopimuksella korvataan aikaisempi ns. yhteistariffiliikennesopimus.

Lisäksi yhdyskuntalautakunta päätti vuoden aikana mm. matkakortin panttijärjestelmän korvautumisesta korttimaksulla, käsittelee kokouksissaan tehtyjä valtuustoaloitteita ja nimesi edustajansa Lahden paikallisliikennepäiville.

Varsinaiset jäsenet:

Hanhilahti, Timo (KESK) *puheenjohtaja*
 Siik, Kirsikka (VIHR) *varapuheenjohtaja*
 Axen, Erkki (KOK)
 Hyötynen, Kalle (VAS)
 Höyssä, Matti (KOK)
 Jokinen, Tarja (SDP)
 Rantaviita-Tiainen, Anna-Kaarina (KESK)
 Rissanen, Niina (VIHR)
 Sirniö, Ilpo (SDP)
 Strömberg, Hannele (KOK)
 Tervo, Anne (SDP)

Varajäsenet:

Alatalo, Mikko (KESK)
 Palviainen, Mari (VIHR)
 Löfberg, Peter (RKP)
 Pöllänen, Elli-Maija (VAS)
 Kovala, Seppo (KOK)
 Liimola, Anne (SDP)
 Kostilainen, Muusa (KESK)
 Kallio, Sami (VIHR)
 Lopenen, Taisto (SDP)
 Alasentie, Jaana (KOK)
 Loukaskorpi, Johanna (SDP)

KH:n edustaja Lasse Oksanen (SIT)

MATKAKORTTI- JA INFORMAATIOJÄRJESTELMÄT

Uuden korttijärjestelmän sekä palvelu- ja myyntipisteratkaisujen rakentaminen jatkui koko vuoden. Uusi korttijärjestelmä otettiin käyttöön kesän 2009 aikana siten, että siitä ei aiheutunut matkustajille toimenpiteitä. Uusi korttijärjestelmä teki mahdolliseksi mm. syksyllä 2009 käyttöön otetun ikäryhmämuutoksen.

Uuden, reaaliaikaisen informaatiojärjestelmän (IJ-2010) hankinta toteutettiin neuvottelumenettelyllä. Pyyntö osallistumishakemusten jättämisestä julkaistiin maaliskuussa ja järjestelmän tekniset neuvottelut käytiin toukokuussa. Varsinainen tarjouspyyntö lähetettiin kaikille neuvotteluissa mukana olleille tahoille kesäkuussa ja tarjoukset tulivat sisään syyskuussa. Yhdyskuntalautakunta teki hankintapäätöksen kokouksessaan 4.11.2009 ja toimittajaksi valittiin Logica Suomi Oy.

IJ-2010 -hankinta koostuu investointiosasta (ajoneuvolaitteet, risteyslaitteet, näyttölaitteet), sekä palveluna hankittavasta osasta (taustajärjestelmä, tiedonsiirto, paikannus, huolto ja ylläpito).

Suosituin informaatiopalvelu oli edelleen Reittiopas, jonka käyttöliittymä ja karttapalvelu uudistettiin. Myös linja- ja pyssäkkikohtaiset aikataulupalvelut uudistettiin käyttöliittymän ja toimintalogiikan osalta.

Joukkoliikenneyksikkö toimi myös aktiivisesti mukana valtakunnallisessa maksujärjestelmäyhteistyössä, jonka pitkän aikavälin tavoitteena on luoda yhteiskäyttöisiä maksutapoja eri joukkoliikennetoimijoiden kesken.

Kortti- ja maksujärjestelmähistoria Tampereella

- 1993 → Kaupungin valtuusto päättää uuden rahastusjärjestelmän lippulajeista ja lippujen hinnoitteluperiaatteista 8.9.1993
- 1994 → Kertalippujen myynti aloitetaan liikennelaitoksen autoissa uusilla rahastuslaitteilla 1.1.2004
- 1995 → Kortin lukijalaitteet tulevat kaikkiin liikennelaitoksen autoihin. Matkakorttien alustus ja myynti alkaa liikennelaitoksen neuvonnoissa. Arvolippu tamperelaisille 65 vuotta täyttäneille ja veteraaneille otetaan käyttöön.
- 1996 → Matkakorttien lataus aloitetaan liikennelaitoksen neuvonnan lisäksi jälleenmyyntipisteissä. Yhteistariffiliikenne alkaa 3.6.1996. Liikennelaitoksen lisäksi rahastusjärjestelmän ottavat käyttöön Väinö Paunu Oy, Länsilinjat Oy, Alhonen & Lastunen Oy (nykyinen Veolia Transport Tampere Oy), Valkeakosken Liikenne Oy, Luopioisten Linja Oy ja Helmikkala Ky.
- 1997 → Korttilaitteet varustetaan lukemaan GPT:n korttien lisäksi myös Mifare-kortteja. Seutulippu ja Matkahuollon kontaktillinen älykortti otetaan käyttöön. Heinäkuusta 1997 lähtien vain uusi rahastusjärjestelmä on käytössä.
- 1998 → Käyttöön otetaan 100 000:s matkakortti.
- 1999 → Rahastusjärjestelmä otetaan käyttöön myös palvelulinjoilla. Matkakortin arvolipulla voi maksaa sisäänkäsyn uimahalleissa.
- 2003 → Matkakortin arvolipulla voi maksaa sakkomaksut kirjastoissa. Mobiililippu (SMS) koekäyttöön.
- 2004 → Dual Interface -korttia testataan. Päivittäismatkustajille suunnattu henkilökohtainen joukkoliikenteen informaatiopalvelu Johonki otetaan käyttöön.
- 2006 → Työsuhdematkalippu otetaan käyttöön 1.1.2006. Tampereen kaupunki ottaa työsuhdematkalipun käyttöön 12.4.2006. Tampereen matkakorttia voi käyttää kirjastokorttina.
- 2007 → Tarjouspyyntö uudesta matkakorttijärjestelmästä 9.2.2007. Tarjousten jättöaika päättyi 10.4.2007. Päätös uuden järjestelmän toimittajasta 8.5.2007. Työsuhdelipun laskutus- ja kirjanpitoliihtymä saadaan SAP -järjestelmään syyskuussa. Sopimus valitun laite- ja ohjelmatoimittajan Pusatec Oy:n kanssa allekirjoitetaan 29.10.2007.
- 2008 → Autolaitteiden tuotantotesti TKL:n autoissa alkaa tammikuussa. Uusi matkailukortti (Ultra Mifare) käyttöön toukokuussa. Yhteistariffiliikenteen ajoneuvolaitteasennukset valmiit elokuussa. Myynti- ja asiakaspalveluohjelmiston testaus alkaa.
- 2009 → Tuotehallinnan testaus aloitetaan. Nettilatauspalveluprojekti käynnistyy. Uudet myyntilaitteet ja -ohjelmat latauspisteisiin. Matkakorttien konvertointi alkaa. Nettilatauspalvelun testaaminen aloitetaan. Uuden clearingin testaus alkaa. Uudesta infojärjestelmästä solmitaan sopimus Logica Suomi Oy:n kanssa.

TIEDOTUS JA MARKKINOINTI

Joukkoliikenteen palveluista tiedotettiin julkaisemalla aikataulukirjat kesällä ja syksyllä. Talvikauden kirja jaettiin postitse kotitalouksiin Tampereella ja ympäristökunnissa. Kesän aikataulukirjaa jaettiin ilmaiseksi koko sen voimassaoloajan Palvelupiste Frenckellissä, Tampereen kirjastoissa, Ikäpisteessä, linja-autoaseman Matkahuollossa sekä jälleenmyyjinä toimivissa marketeissa.

Vuoden aikana järjestettiin kolme tiedotustilaisuutta. Taksamuutoksista kerrottiin 19.3. ja talviliikennekauden 2009-2010 muutoksista ja palvelutasosta 2.4. ja 5.8.

Tampereen yhteistariffiliikenteen palvelu- ja myyntiohje uudistettiin ja jaettiin liikennöitsijöille, myyntipisteisiin sekä asiakaspalveluun. Lisäksi painettiin uudet linja- ja pysäkkikartat sekä uudistettiin joukkoliikenteen esitteitä. Seutulippua markkinoitiin yhdessä yksityisten liikennöitsijöiden ja ympäristökuntien kanssa.

Radiomainoksia tiedotettiin aikataulukausien vaihtumisesta Radio 957:ssä sekä Iskelmäsä. MTV3 -kanavalla esitettiin edellisvuonna valmistunut TV-mainos ”Ei elämää ilman busseja” helmi-maaliskuun vaihteessa.

Bussinperien mainospaikkoja oli joukkoliikenteen käytössä nuorten olympiafestivaalien aikana kesä-heinäkuussa. Ilmastoteemaan perät valjastettiin heinä-joulukuun ajaksi, jolloin lanseerattiin hyvin julkisuutta saanut slogan ”Tämä bussi lyhentää autojonoa kilometrillä”. Sama teema näkyi 50:ssä julisteissa ympäri kaupunkia elokuussa.

Uutena markkinointikanavana otettiin käyttöön i...Travel - matkailijan paikallinen infokanava. Eri puolille kaupunkia sijoitettuihin 12 näyttöön tuotettiin aineistoa matkailijalipusta.

Markkinointiyhteistyökumppani kilpailutettiin alkuvuodesta, ja kilpailutuksen voitti Avalon Oy, jonka sopimus on voimassa 2.6.2009 - 1.6.2011. Kertomusvuoden aikana Avalon Oy teki joukkoliikenteelle graafisen ohjeistuksen, jonka mukaisesti alkoi esitteiden ja muun graafisen aineiston uudistaminen. Myös

uusien internetsivujen suunnittelu käynnistettiin.

Joukkoliikenteen kuvamaailma uudistettiin yhteistyössä Avalon Oy:n kanssa. Teemoina olivat matkustaminen, sen helppous ja mukavuus sekä liike, ihmisten kohtaamiset ja tilanteet, joissa bussit ovat taustalla osana kaupunkia ja elämää.

Tiedotusta ja markkinointia avusti työharjoittelija 1.5. - 31.8. Pirkanmaan ammattikorkeakoulun matkailun koulutusohjelmasta.

Tapatumamarkkinointi

Kansainvälisellä Vihreällä viikolla 1.-7.6. joukkoliikenne osallistui avaustapahtumaan Jugend-torilla, jossa muun muassa jaettiin aikataulukirjoja ja omia ekoesitteitä. Nuorten olympiafestivaalien kanssa tehtiin markkinointiyhteistyötä muun muassa erilaisin mainoksia ja ASTA-messuilla esiteltiin joukkoliikenteen sähköisiä palveluita.

Särkänniemessä järjestettyyn kaupungin henkilöstöpäivään 25.8. joukkoliikenne osallistui omalla osastolla, jossa esiteltiin verkkopalveluita.

Autotonta päivää vietettiin 22.9. järjestämällä busseissa aarrejahti. Vihjeksymykset löytyivät nettisivuilta ja palkintokortteja oli piilotettu busseihin yhteensä yhdeksän. Palkintoina jaettiin erisuuruisia latauksia matkakortille sekä

kolme iPod-soitinta.

Joulukuussa joukkoliikenne osallistui Tampereen Joulutori -tapahtumaan. Joulupukki kuljetettiin avajaisiin näkyvästi bussilla ja lisäksi näkyvyyttä saatiin Aamulehden ja joulutorin mainoksissa.

Edellisvuonna aloitetut eskariajelut järjestettiin keväällä, ja bussimatkustukseen kävi tutustumassa noin 1200 tamperelaista lasta.

TILINPÄÄTÖS 2009

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Joukkoliikenteen houkuttelevuutta lisättiin vuonna 2009 palvelutarjontaa parantamalla sekä alentamalla nuorten ja opiskelijoiden lipunhintoja. Nuorten ikäryhmälennus laajennettiin 19-vuotiaista 24-vuotiaisiin sekä nuorten ja opiskelijoiden kausilippu alennettiin 33 eurosta 30 euroon 1.9.2009 alkaen. Palvelutarjontaa lisättiin kattavasti eri puolilla linjastoa sekä ruuhka-aikaan että muuhun aikaan. Palvelutason parantamiseen ja taksojen alennuksiin saatiin suurten kaupunkien valtiontukea. Joukkoliikenteen lippujen hintoja korotettiin 4.5. alkaen. Korotus kohdistettiin aikuisten kertalippuun, joka nousi 2,00 eurosta 2,50 euroon sekä arvolippuihin, joita korotettiin noin 7 prosenttia. Syksyllä 2009 käynnistyivät kilpailutetut linjat 2 (Rauhaniemi - Pyynikintori) ja 15 (Kaukajärvi - Keskustori). Loppuvuonna kilpailutettiin linjat 22 (Annala - Keskustori), 20 (Hikivuori - Hervanta - Teiskontie - Keskustori) ja 17 (Vehmainen - Keskustori).

Palvelutilauksen toteutuminen

Joukkoliikenteen tarjontaa lisättiin vuonna 2009. Elokuussa käynnistyivät uudet arkisin liikennöitävät linjat 37 Leinolasta Keskustorille ja 11 Kalkusta Härmälään. Linja 37 korvasi aikaisemmat koululaisliikennevuorot, joita ajettiin muutamia vuoroja päivässä ja linja 11 perustettiin tukemaan linjaa 1 ruuhka-aikoihin. Vuorotarjontaa lisättiin useille linjoille ja linjojen aikataulujen porrastuksia jatkettiin koskien mm. Raholaa ja Kissanmaan-Takahuhdin-Pappilan aluetta. Liikenteen linjakilometrit lisääntyivät vuonna 2009 vuoden 2008 tasosta noin kolmella prosentilla. Vuoden 2009 matkustajamäärä oli kalenterivuosien erot huomioon otettaessa samalla tasolla kuin vuonna 2008. Talousarvion 2009 tavoite joukkoliikenteen henkilöautoliikennettä suuremmasta kasvusta toteutui henkilöautoliikenteen kasvun ollessa -0,6 prosenttia.

Palvelukokonaisuuden talous

Palvelukokonaisuuden toimintatuotot toteutuivat 1,8 miljoonaa euroa talousarviota pienempänä johtuen ennakoitua pienemmästä matkustajamäärästä ja valtiontuesta sekä taksojen korotuksen toteutumisesta vasta toukokuussa vuoden alun sijaan. Lisäksi taksojen korotus tuotti arvioitua vähemmän lipputulota. Ennusteita alhaisempi matkustajamäärä vähensi tuloja 0,6 miljoonaa euroa ja valtiontukea saatiin 0,3 miljoonaa euroa vähemmän. Taksankorotuksen siirtyminen toukokuulle tuotti 0,4 miljoonaa euroa vähemmän ja taksan korotus tuotti 0,2 mil-

joonaa euroa ennakoitua vähemmän. Käyttökorvausliikenteen lipputuotot toteutuivat 0,2 miljoonaa euroa pienempinä.

Palvelutilaus toteutui 1,1 miljoonaa euroa pienempänä johtuen arvioitua alhaisemmasta kustannustasosta, tehdystä palvelutarpeen uudelleenarvioinnista sekä vähäisemmän matkustuksen vaikutuksesta taksaostoihin. Alhaisen kustannustason vaikutusta oli noin 0,7 miljoonaa euroa, palvelutarpeen uudelleen arvioinnilla saavutettiin noin 0,2 miljoonan euron vähenemä ja käyttökorvausliikenteen taksaostot toteutuivat noin 0,2 miljoonaa euroa pienempänä.

Palvelukokonaisuuden toimintakate oli 0,6 milj. euroa budjetoitua huonompi. Joukkoliikenteen maksujärjestelmän uusimiseen oli varattu 0,3 milj. euron määräraha vuodelle 2009. Hanke jatkuu vuoden 2010 alkupuolelle.

Joukkoliikenteen tavoite vuodelle 2009

Tavoite: Joukkoliikenteen matkustajamäärän kasvu on henkilöautoliikenteen kasvua suurempi.

Mittari: Joukkoliikenteen matkustajamäärän muutos

Toteuma: Joukkoliikenteen matkustajamäärät ovat pysyneet vuonna 2009 samalla tasolla kuin vuonna 2008. Vuositilastossa ero on noin -1 %, mutta ero selittyy kalenterivuosien päivitystyyppien eroilla. Kevääseen asti jatkunut lievä nousu taittui kesällä ja matkustajamäärä väheni 3 % viime vuoden kesään verrattuna. Huonontunut työllisyystilanne lienee pääosin negatiivisen kehityksen aiheuttaja. Joukkoliikenteen matkustajamäärien kasvu on ollut henkilöautoliikenteen kasvua suurempaa jo parin vuoden ajan.

Mittari: Ajoneuvoliikenteen määrän muutos kantakaupungissa

Toteuma: Ajoneuvoliikenteen määrä väheni vuonna 2009 -0,6 %. Vuonna 2007 liikennemäärä lisääntyi +0,8 % ja vuonna 2008 se väheni -0,3 %. Luvut perustuvat Tammerkosken ylittävien siltojen ja Rajasalmen siltojen liikennemääriin. Tammerkosken ylittävien siltojen liikennemäärä väheni vuonna 2009 noin -5 % ja Rajasalmen sillan liikennemäärä lisääntyi noin 16 %.

Pormestarin arvio: Tavoitetta ei kaikilta osin saavutettu.

Palvelutilauksen toteutuminen

Joukkoliikenne	Toteuma	Muutettu talousarvio	Ero	Alkuperäinen talousarvio	Muutokset
Kaupunkiliikenne	29 558 030	30 764 000	1 205 970	29 299 000	1 465 000
Teiskon liikenne	123 026	245 000	121 974	0	245 000
Oma tuotanto yhteensä	29 681 057	31 009 000	1 327 943	29 299 000	1 710 000
Kaupunkiliikenne	6 824 674	6 738 000	-86 674	7 907 000	-1 169 000
Teiskon liikenne	783 729	640 000	-143 729	885 000	-245 000
Seutuliikenne	2 756 224	2 800 000	43 776	2 800 000	0
Muu tuotanto yhteensä	10 364 628	10 178 000	-186 628	11 592 000	-1 414 000
YHTEENSÄ	40 045 684	41 187 000	1 141 316	40 891 000	296 000

Palvelukokonaisuuden talous

Joukkoliikenne	Toteuma	Muutettu talousarvio	Ero	Alkuperäinen talousarvio	KV:n muutokset	Muut muutokset
Toimintatuotot	29 018 950	30 810 000	-1 791 050	30 810 000	0	0
Toimintakulut	-39 746 549	-40 891 000	1 144 451	-40 891 000	0	0
Toimintakate	-10 727 599	-10 081 000	-646 599	-10 081 000	0	0

Investoinnit

(1 000 euroa)	TP 2009	Muutettu TA 2009	Ero	Alkup. TA 2009	KV:n muutokset	Muut muutokset	TP 2008
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	-299	-296	-3	0	-296	0	-436
Tietokoneohjelmistojen valmistusarvot	-299	-296	-3	0	-296	0	-436
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	-299	-296	-3	0	-296	0	-436
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	0	0
NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ	-299	-296	-3	0	-296	0	-436
Pys. vast. hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0	0	0	0

TILATTU SOPIMUSLIIKENNE

	2009	2008	2007	2006
Linjakilometrit				
TKL	10 209 461	10 548 209	10 381 094	9 547 897
Tilausliikenne Atro Vuolle Oy	41 072	39 517	35 256	10 961
Veolia Transport Tampere Oy	608 089	238 870		
Väinö Paunu Oy	321 638	58 353		
Länsilinjat Oy	75 641			
YHTEENSÄ	11 255 901	10 884 949	10 416 350	9 558 858
Linjatunnit				
TKL	496 748	521 501	517 208	476 334
Tilausliikenne Atro Vuolle Oy	3 685	3 473	2 808	873
Veolia Transport Tampere Oy	34 675	13 611		
Väinö Paunu Oy	18 967	3 787		
Länsilinjat Oy	6 277			
YHTEENSÄ	560 352	542 372	520 016	477 207
Autopäivät				
TKL	36 262	38 263	38 091	36 383
Tilausliikenne Atro Vuolle Oy	363	364	312	97
Veolia Transport Tampere Oy	2 112	829		
Väinö Paunu Oy	1 435	284		
Länsilinjat Oy	388			
YHTEENSÄ	40 560	39 740	38 403	36 480
Länsilinjat Oy	linja 2			
Väinö Paunu Oy	linjat 10 ja 15			
Veolia Transport Tampere Oy	linjat 7 ja 27			
Tilausliikenne Atro Vuolle Oy	linja 32			
Tampereen kaupunkiliikenne liikelaitos	muut linjat			

Tunnusluvut/joukkoliikenne		2009	2008	2007	2006	2005
Matkustajamäärät						
nousijamäärä - sopimusliikenne	kpl/v	26 045 467	26 296 688	24 929 429	24 243 769	24 058 300
nousijamäärä - yhteistariffiliikenne	kpl/v	28 556 068	29 061 256	27 673 113	27 054 599	26 871 260
sopimusliikenteen osuus yhteistariffiliikenteestä	%	91,2	90,5	90,1	89,6	89,5
tamperealaisten seutulippumatkat	kpl	889 052	966 651	884 443	750 352	695 512
Tehokkuus/taloudellisuus						
joukkoliikenteen subventioaste	%	27,9	24,9	25,6	-	-
joukkoliikenteen subventioaste (TKL)	%	22,2	28,7	27,5	-	-
subventio/nousija - sopimusliikenne	€/nousu	0,43	0,36	0,37	-	-
subventio/linjakm - sopimusliikenne	€/linjakm	1,00	0,86	0,87	-	-
nousijat/linjakm - sopimusliikenne	nousu/linjakm	2,3	2,4	2,4	2,5	-
aikataulunopeus (linjakm/linjah)	km/h	20,1	20,1	20	20	-
Toiminnan laajuus						
linjakm/asukas - sopimusliikenne	linjakm/asukas	53,3	52,4	50,5	46,8	-
nousuja/asukas - sopimusliikenne	nousu/as	123,4	126,5	120,8	118,6	-
nousuja/asukas - yhteistariffiliikenne	nousu/as	135,3	139,9	134,1	132,4	-
joukkoliikenteen subventio/asukas	€/as	53,30	44,97	44,17	-	-
sopimusliikenne	tilaajan tilaama liikenne					
käyttökorvausliikenne	linjalupaliikennettä, joka noudattaa Tampereella Tampereen tariffiohjeita					
yhteistariffiliikenne	sopimusliikenne + käyttökorvausliikenne					
nousu	sisältää myös vaihtomatkat					
subventio	palvelukokonaisuuden ja tilaajayksikön toimintakate					
subventioaste	subventio/palvelukokonaisuuden ja tilaajayksikön toimintamenoilla					
subventioaste (TKL)	subventio + TKL:n ali- tai ylijäämä/palvelukokonaisuuden ja tilaajayksikön toimintamenoilla					

TAMPEREEN JOUKKOLIIKENNE

Kaupunkiympäristön kehittäminen
Tampereen kaupunki

PL 487, Frenckellinaukio 2 E
PL 284 (laskutus)
33101 Tampere
Puh. vaihde 03 5656 5250

joukkoliikenne@tampere.fi
etunimi.sukunimi@tampere.fi

<http://joukkoliikenne.tampere.fi>

Henkilökunta

Joukkoliikennepäällikkö Mika Periviita
Joukkoliikenneinsinööri Olli Kanerva
Joukkoliikenneinsinööri Juha-Pekka Häyrynen
Suunnittelija Harri Hakala
Joukkoliikennelogistikko Juha Kortteus
Suunnittelija Tanja Lehtonen
Suunnittelija Maiju Lieskivi
Toimistovastaava Miia Nieminen
Markkinointisuunnittelija Hanne Tamminen

Joukkoliikenteen asiakaspalvelu

Palvelupiste Frenckell
PL 487, Frenckellinaukio 2 B
33101 Tampere
Puh. 03 5656 4700
Fax. 03 5656 6790
palvelupiste.frenckell@tampere.fi

Joukkoliikenne - viisas valinta!